

Vergaderjaar 2021–2022

36 035

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat voor het jaar 2022 (Vierde incidentele suppletoire begroting inzake IPCEI waterstof)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2022 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Normaliter wordt nieuw beleid in uitvoering genomen nadat de Staten-Generaal de begrotingswet heeft geautoriseerd. Aangezien uitvoering van de spoedeisende maatregelen die in deze vierde incidentele suppletoire begroting zijn opgenomen in het belang van het Rijk zijn, niet kan wachten tot formele autorisatie van beide Kamers der Staten-Generaal, zal het kabinet de uitvoering van de maatregelen starten. Hiermee wordt gehandeld conform lid 2 van artikel 2.27 van de Comptabiliteitswet 2016. Voor de indiening van deze vierde incidentele suppletoire begroting is uw Kamer vooraf geïnformeerd via de Kamerbrief Besteding middelen IPCEI waterstof technologie van 15 februari 2022.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
M.A.M. Adriaansens

De Minister voor Klimaat en Energie,
R.A.A. Jetten

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELN

1. Leeswijzer

Ondergrenzen toelichtingen

Voor wat betreft het toelichten van significante verschillen in de uitgaven, ontvangsten en verplichtingen zijn de ondergrenzen gehanteerd zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerp-begroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1.000	5	10
=> 1.000	10	20

In sommige gevallen, waar politiek relevant, worden ook posten toegelicht beneden deze ondergrenzen.

2. Beleidsartikelen

2.1 Beleidsartikel 4 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering

Tabel 1 Budgettaire gevolgen van beleid vierde incidentele suppletoire begroting (ISB) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp-begroting 2022 incl. ISB's, NvW en amendementen	Mutaties 4 ^e ISB	Stand 4 ^e ISB	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026
Verplichtingen	12.417.722	35.000	12.452.722	0	0	0	0
Uitgaven	4.356.973	3.000	4.359.973	15.000	15.000	2.000	0
Subsidies (regelingen)	3.956.202	3.000	3.959.202	15.000	15.000	2.000	0
Missiegedriven Onderzoek Ontwikkeling en Innovatie (MOOI)	60.135		60.135				
Hernieuwbare Energie-transitie (HER+)	42.140		42.140				
Energie-efficiëntie	2.368		2.368				
Green Deals	500		500				
Demonstratieregeling Klimaat- en Energie-innovatie (DEI+)	75.963		75.963				
Subsidieregeling Duurzame Scheepsbouw (SDS)	7.075		7.075				
Projecten Klimaat en Energieakkoord	3.981		3.981				
MEP	0		0				
SDE	687.400		687.400				
SDE+	2.585.508		2.585.508				
SDE++	76.855		76.855				
Aardwarmte	17.500		17.500				
ISDE-regeling	258.000		258.000				
Compensatie Energie-intensieve bedrijven (ETS)	0		0				

	Stand ontwerp-begroting 2022 incl. ISB's, NvW en amendementen	Mutaties 4 ^e ISB	Stand 4 ^e ISB	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026
Carbon Capture and Storage (CCS)	4.080		4.080				
Subsidieregeling Energiebesparing en duurzame energie sportaccommodaties (EDS)	0		0				
Hoge Flux Reactor Elektrisch rijden	6.401		6.401				
Caribisch Nederland	6.144		6.144				
Overige subsidies	50.000		50.000				
Opschalingsinstrument waterstof	4.000		4.000				
Maatregelen voor CO ₂ -reductie	0		0				
Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking (SCE)	42.519		42.519				
Subsidie ondersteuning verduurzaming mkb	25.633		25.633				
IPCEI waterstof	0	3.000	3.000	15.000	15.000	2.000	
Leningen	61.400	0	61.400				
Lening EBN	61.400		61.400				
Lening Gasunie	0		0				
Garanties	0	0	0				
Verliesdeclaratie aardwarmte	0		0				
Opdrachten	36.953	0	36.953				
Onderzoek mijnbouwbo-dembeweging	1.986		1.986				
SodM onderzoek	2.425		2.425				
Uitvoeringsagenda							
Klimaat	623		623				
Klimaat mondiaal	335		335				
Onderzoek en opdrach-ten	31.584		31.584				
Bijdrage aan agent-schappen	81.435	0	81.435				
Bijdrage aan RVO.nl	64.746		64.746				
Bijdrage aan Agentschap Telecom	4.103		4.103				
Bijdrage aan NEa	7.536		7.536				
Bijdrage aan KNMI	1.264		1.264				
Bijdrage aan NVWA	886		886				
Bijdrage aan RIVM	1.600		1.600				
Bijdrage aan RWS	1.300		1.300				
Bijdrage aan ZBO's/ RWT's	142.417	0	142.417				
Doorsluis COVA-heffing	111.000		111.000				
TNO kerndepartement	29.690		29.690				
TNO-SodM	1.727		1.727				
Bijdrage aan medeover-heden	1.340	0	1.340				
Uitkoopregeling	1.340		1.340				
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	10.893	0	10.893				
Bijdrage aan Nuclear Research Group (NRG)	8.259		8.259				

	Stand ontwerp-begroting 2022 incl. ISB's, NvW en amendementen	Mutaties 4 ^e ISB	Stand 4 ^e ISB	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026
Internationale contributies	1.624		1.624				
PBL Rekenmeesterfunctie	1.010		1.010				
Stortingen begrotingsreserve	66.333	0	66.333				
Storting in begrotingsreserve duurzame energie en klimaattransitie	66.333		66.333				
Storting in begrotingsreserve aardwarmte	0		0				
Ontvangsten	3.720.277	0	3.720.277				
Ontvangsten COVA	111.000		111.000				
Opbrengst heffing ODE (SDE++)	2.692.000		2.692.000				
Ontvangsten zoutwinning	2.511		2.511				
Onttrekking reserve duurzame energie en klimaattransitie	4.186		4.186				
ETS-ontvangsten	900.000		900.000				
Onttrekking begrotingsreserve maatregelen voor CO ₂ -reductie	0		0				
Diverse ontvangsten	10.580		10.580				

Tabel 2 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp-begroting 2022 incl. ISB's, NvW en amendementen	Mutaties 4 ^e ISB	Stand 4 ^e ISB	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026
Verplichtingen	12.417.722	35.000	12.452.722	0	0	0	0
waarvan garantieverplichtingen	44.200		44.200				
waarvan overige verplichtingen	12.373.522	35.000	12.408.522				

Budgetflexibiliteit

Het juridisch verplichte deel van het uitgavenbudget was bij Ontwerp-begroting 85%. Door toevoeging van de middelen bij nota van wijziging (opvragen AP-middelen voor ophoging van het SDE++-plafond, hybride warmtepompen, isolatiemaatregelen, toezicht energiebesparingsplicht, compensatie Caribisch Nederland voor gestegen energieprijzen), de amendementen (amendement Erkens-Dassen nucleair onderzoek, amendement-Boucke c.s. ophoging Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking) en de middelen die met deze ISB worden toegevoegd, daalt het percentage juridisch verplicht naar 81%: al deze middelen zijn immers nog niet juridisch verplicht.

Toelichting

In deze vierde incidentele suppletoire begroting wordt het parlement om autorisatie verzocht voor het aangaan van verplichtingen en doen van uitgaven voor deelname aan Important Projects of Common European Interest (IPCEI), specifiek de IPCEI waterstof. Hiervoor heeft het kabinet tijdens de augustusbesluitvorming 2021 additionele klimaatmiddelen vrij gemaakt van totaal € 6,8 mld waarvan de IPCEI waterstof onderdeel uitmaakt. De hiervoor bestemde middelen worden met deze incidentele suppletoire begroting overgeboekt van de Aanvullende Post op de rijksbegroting naar de begroting van EZK.

Verplichtingen en uitgaven

Subsidies

IPCEI waterstof

In het klimaatakkoord is opgenomen dat Nederland in IPCEI-verband inzet op een sterke rol voor groene waterstof in de concurrentiepositie van Europa ten opzichte van andere werelddelen. In de Rijksbegroting 2022 heeft het kabinet middelen gereserveerd voor de ondersteuning van Nederlandse IPCEI-projecten. Met de IPCEI-deelname beoogt het kabinet een impuls te geven aan de ontwikkeling van de bredere waterstofmarkt en de daarvoor benodigde technologieën. Afhankelijk van een nationale toets en de beoordeling van de Europese Commissie komen projecten in aanmerking voor financiële ondersteuning. Als Nederland niet voor het notificatiemoment een definitief besluit neemt over welke projecten subsidie zullen krijgen, lopen de Nederlandse projecten het risico geen onderdeel meer te kunnen uitmaken van het IPCEI-traject. De subsidieregeling waarmee de definitieve selectie wordt gemaakt zal binnen enkele dagen na verzending van deze ISB worden opengesteld. In totaal is hiervoor € 35 mln gereserveerd.